

İzmir İktisat Dergisi
Izmir Journal of Economics

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY
FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES

İZMİR İKTİSAT DERGİSİ / İZMİR JOURNAL OF ECONOMICS / CİLT - VOLUME : 40 / SAYI - NO : 1 / YIL - YEAR : 2025

İzmir İktisat Dergisi

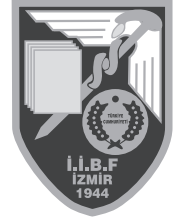

Izmir Journal of Economics

CİLT - VOLUME : 40 / SAYI - NO : 1 / YIL - YEAR: 2025
YIL - YEAR : OCAK - ŞUBAT - MART / JANUARY - FEBRUARY - MARCH 2025
E-ISSN : 1308 - 8505

CİLT - VOLUME : 40 / SAYI - NO : 1 / YIL - YEAR: 2025
YIL - YEAR : OCAK - ŞUBAT - MART / JANUARY - FEBRUARY - MARCH 2025

E-ISSN : 1308 - 8505

E-ISSN : 1308 - 8508

İZMİR İKTİSAT DERGİSİ

İZMİR JOURNAL OF ECONOMICS

Cilt / Volume : 40

Sayı / Number : 1

Yıl / Year : 2025

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI / DOKUZ EYLUL UNIVERSITY PRESS

İZMİR İKTİSAT DERGİSİ / IZMIR JOURNAL OF ECONOMICS

Cilt/Volume: 40 Sayı/Issue: 1 Yıl/Year: 2025

OCAK - ŞUBAT - MART / JANUARY - FEBRUARY - MARCH 2025 Issue

E-ISSN : 1308-8508

Dokuz Eylül Üniversitesi Yayın Numarası / Dokuz Eylul University Publication No : 09.1600.0000.000/BY.025 .135 .1294

Derginin Sahibi /Owner : Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi adına Fakülte Dekanı
Prof. Dr. Özlem ÇAKIR
: *Faculty Dean Prof. Dr. Özlem ÇAKIR On behalf of the Dokuz Eylul University Faculty of Economics and Administrative Sciences*

Sorumlu Müdür / Editor in Chief : Prof. Dr. Üzeyir AYDIN

Yönetim Yeri / Head Office Address : T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Buca 35160 İZMİR

Yayının Türü / Publication Type : Süreli - Yılda 4 sayı olarak yayınlanır. / Periodical - Published as 4 issues per year

Yazışma Adresi (Contact Address) : İzmir İktisat Dergisi, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Dokuzçesmeler Yerleşkesi, Buca 35160 İZMİR
Tel: 0 (232) 420 41 80 / 10552 Fax: 0 (232) 420 17 89
Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ije> <http://dergi.iibf.deu.edu.tr> - E-posta: ije@deu.edu.tr

Sekreteryaya (Secretariat) : Uzman Suzan ARSLAN
0 (232) 301 05 52
ije@deu.edu.tr

Baş E ditör / Editor in Chief : Prof. Dr. Üzeyir AYDIN

Editör Yardımcıları / Editorial Assistants: Doç. Dr. Mehmet ÇETİN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye - Dr. Öğr. Üyesi Başak KARŞIYAKALI, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Yayın Kurulu Üyeleri / Editorial Board Members:

İktisat Alan Editörleri

Prof. Dr. Oytun MEÇİK, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye

Prof. Dr. Üzeyir AYDIN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Mehmet ÇETİN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Başak KARŞIYAKALI, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Büşra AĞAN, Ostim Technical University, Türkiye

Öğretim Görevlisi Elif EFE, Milli Savunma Üniversitesi, Türkiye

İşletme Alan Editörleri

Doç. Dr. Terlan NOVRESLİ, Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Azərbaycan

Dr. Öğr. Üyesi Cengiz Çağrı KABAKCI, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Maliye Alan Editörleri

Prof. Dr. Ahmet ÖZEN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Özgür SARAÇ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Kamu Yönetimi Alan Editörleri

Doç. Dr. Eray ACAR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye

Ekonometri Alan Editörleri

Prof. Dr. Rabia Ece Omay, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Efe SARIBAY, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Alan Editörleri

Doç. Dr. Ceyhun GÜLER, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Yönetim Bilişim Sistemleri Alan Editörleri

Doç. Dr. Can AYDIN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Teknik Editor

Doç. Dr. Ömer AYDIN, Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye

Dil Editörleri

Doç. Dr. Melissa Nihal CAGLE, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Ayçıl YÜCER, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Eda ODAMAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Dr. Arş. Gör. Orçun ÇOBANGİL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Berke Kaan İMANCI, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Selin GÖRENER, Manisa Celâl Bayar Üniversitesi, Türkiye

Yazım Editörü ve Son Okuma

Arş. Gör. Denizcan TERCAN, İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Mücahit ZOR, Ankara Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Sezer SOYCAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Mizanpaj Editörü

Dr. Arş. Gör. Erdem ATEŞ, Munzur Üniversitesi, Türkiye

Arş. Gör. Necmettin Mustafa KALAYSIZ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Dizinlenme Editörü

Arş. Gör. Emre DOĞAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Doktora Engin ÖZTORNACI, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Tanıtım Yöneticisi

Arş. Gör. Ahsen Emir BULUT, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Danışma Kurulu Üyeleri / Advisory Board Members

Prof. Dr. Alp Erinç YELDAN, Kadir Has Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Azmi YALÇIN, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. A. Özlem ÖNDER, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Cengiz YILMAZ, Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Dan TOP, Doctoral School of Sociology and Legal Sciences of the Romanian Academy, Romanya
Prof. Dr. Erhan DEMİRELİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Filiz GİRAY, Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Göktaş AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hakan YETKİNER, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hasan Ejder TEMİZ, Mersin Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hilmi YÜKSEL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İpek DEVECİ KOCAKOÇ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İsmail MAZGİT, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. M Banu DURUKAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. M. Kemal ÖKTEM, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mert URAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nilgün KUTAY, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Elie Virgile CHRYSOSTOME, State University of NY, ABD
Prof. Dr. Daniel Labaronne, Bordeaux IV Üniversitesi, Fransa

Prof. Dr. Mehmet Balçılar, Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC
Prof. Dr. Refik Fatih SAYGILI, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sabri ERDEM, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Nazım SÖZER, Yaşar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selim ŞANLISOY, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serkan ODAMAN, Yasar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Utku UTKULU, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Vahap TECİM, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yaşar UYSAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Zeynep ARIKAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Oğuz KARA, Düzce Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Münevver TURANLI, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İlhan ÖZTÜRK, Nişantaşı Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Faik BİLGİLİ, Erciyes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet OĞUZ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Seid AHMED, Arba Minch University, Etiyopya
Doç. Dr. Sezer BOZKUŞ KAHYAOĞLU, İzmir Bakırçay Üniversitesi
Doç. Dr. Mehdi BOUCHETARA, Higher National School of Management, Cezayir
Doç. Dr. Terlan NOVRESLİ, Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Azərbaycan
Dr. Kea Tijdens WagelIndicator, Foundation and University of Amsterdam, Hollanda

İzmir İktisat Dergisi bilimsel/özgün araştırma ve derleme makalelerini yayınlayan ve yılda dört kez yayınlanan, açık erişim, ücretsiz ve çift kör hakemlik sistemini benimsemiş bilimsel ve akademik bir dergidir. Bu dergide yayınlanan makalelerin bilim ve dil bakımından sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayınlanan makaleler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Izmir Journal of Economics is a scientific and academic journal that publishes scientific/original research and review articles and is published four times a year, adopts open access, free of charge and double-blind peer-review. The scientific and linguistic responsibility of the articles published in this journal belongs to the authors. Articles published in the journal cannot be used without reference.

Dergimiz aşağıdaki dizinlerde taranmaktadır / IJE is indexed and abstracted by
Ulakbim TR-DİZİN, DOAJ, EBSCO, Index Copernicus, EconLit, Google Scholar, OAJI, CiteFactor, Araştırmaz, SOBIAD, OJOP, IAD
OpenAccess, WordCat, OpenAIRE, Base

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

<u>Makaleler / Articles</u>	<u>Sayfa/ Page</u>
Dayanışma Hakkı Bağlamında Çevre Hakkı ve İklim Mücadelesine Katkısı <i>Environmental Rights in The Context of The Right to Solidarity and Its Contribution to The Climate Combating</i> Kıvılcım Özge KARA, Ahmet Burçin YERELİ	001-018
Sağlık Ürünleri İhracatında Rekabet Gücü ve Finansal Verimlilik İlişkisi <i>Relationship Between Competitive Advantage and Financial Efficiency in Healthcare Products</i> Merve KAYA, Oğuz KARA	019 -049
İşsizlik Kaygısının Turizm İşletmeciliği Öğrencilerinin Psikolojik İyi Oluşlarına Etkisinde Sosyal Destek Algısının Düzenleyicilik Rolü <i>The Moderator Role of Social Support Perceived on the effect of Unemployment Anxiety on Psychological Well-Being of Tourism Management Students</i> Yılmaz AKGÜNDÜZ, Oğuz BİLEN, Nazlıcan YILDIZ, Aziz ERGÜN, Gizem KARADEMİR	050-068
Türkiye’de Sağlık Politikaları ve Sağlık Politikalarının Ekonomik Sonuçlarına Bakış <i>A Look at Health Policies, and the Economic Successors of Health Policies in Türkiye</i> Nihal KALAYCI OFLAZ, Olcay ÖZEN	069-095
Siyaset Bilimi Eğitiminde Bir Aktif Öğrenme Yöntemi Olarak Romanlar <i>Novel as an Active Learning Method on Political Science Education</i> Evşen ALTUN ASLAN	096-116
Kredi Büyümesi ile Cari Açık Arasındaki Uzun Dönemli İlişkinin Analizi: Türkiye Örneği <i>The Long-term Relationship between Credit Growth and Current Account Deficit: The Case of Türkiye</i> Şehnaz BAKIR YİĞİTBAŞ	117-131
Türkiye’de Ekonomik Karmaşıklık, İnsani Gelişme ve Çevresel Bozulma Arasındaki Bağlantı: QARDL Yaklaşımından Yeni Kanıtlar <i>The Nexus between Economic Complexity, Human Development and Environmental Degradation in Türkiye: New Evidence from the QARDL Approach</i> Kumru TÜRKÖZ	132-150
2002-2023 Yılları Arasında Türkiye’nin Yüksek Teknoloji Ürünleri Ticareti, Endüstri İçi Ticaret Analizi <i>Türkiye’s High Technology Products Trade Between 2002-2023, Intra-Industry Trade Analysis</i> Şerif YÜKSEL	151 -172
Kent İçi Toplu Taşıma Hatlarının Etkinliğinin Veri Zarflama Analizi ile Değerlendirilmesi <i>Evaluation of the Efficiency of Urban Public Transport Routes with Data Envelopment Analysis</i> Ümit KUVVETLİ, Ramazan EKİNCİ	173-192

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

<u>Makaleler / Articles</u>	<u>Sayfa/ Page</u>
Türkiye-İsrail İlişkilerinde Rotayı Değiştirmek: Hermann Modeli <i>Changing the Course in Türkiye-Israel Relations: The Hermann Model</i> Burak BINARCI	193-222
Türkiye’de Kamu Harcamaları Hisse Senedi Piyasasını Etkiler Mi? <i>Do Public Expenditures Affect the Stock Market in Türkiye?</i> Onur ŞEYRANLIOĞLU	223-247
Comparative Analysis of OECD Countries Based on Energy Trilemma Index: A Clustering Approach <i>OECD Ülkelerinin Enerji Trilemma Endeksine Dayalı Karşılaştırmalı Analizi: Kümeleme Yaklaşımı</i> Emre AKUSTA	248-271
Finansal Baloncukların Tespiti ve Tahminlenmesi <i>Identifying and Forecasting of Financial Bubbles</i> Merve MERT SARITAŞ, Mert URAL	272-293
Do Bank Loans Trigger Imports? An Empirical Analysis for MIST Countries <i>Banka Kredileri İthalatı Tetikliyor mu? MIST Ülkeleri İçin Ampirik Bir Analiz</i> Sümevra EVREN, Mehmet MUCUK	294-309
Küresel Zeytin Ticaretinin Sosyal Ağ Analizi <i>Social Network Analysis of Global Olive Trade</i> Şerife SEZER, Behiç ÇETİN, Kübra ÖNDER	310-329

ÖNSÖZ

İktisadi ve idari bilimler alanında özgün çalışmaların yayımlandığı bir dergi olan “İzmir İktisat Dergisi” ‘nin 40. Cilt 1. Sayısı ile karşınızdayız. 1986 yılında yayın hayatına başlayan dergimizin yeni sayısını sizlerle buluşturmanın gururunu yaşıyoruz.

Büyük bir özen, özveri ve dikkatle hazırladığımız bu sayımızda ikisi İngilizce olmak üzere birbirinden değerli on beş adet makale yer almaktadır. Birçok konudaki özgün araştırmanın bu sayımızda yer alması akademik literatür açısından son derece önemlidir.

Gerek ulusal ve uluslararası birçok alan indeksi tarafından taranıyor olmamız gerekse akademik süreçlerin etkisi ile dergimize gelen makale sayısında her geçen gün artış gözlenmektedir. Dergimize olan ilginin çok yoğun olduğu ve günden güne artıyor olması dergimiz adına onur ve gurur kaynağıdır. ULAKBİM başta olmak üzere ulusal ve uluslararası birçok alan indeksi tarafından taranan dergimizin süreçlerini geliştirme, okunurluğunu ve atıf sayısını artırma, uluslararası kabul gören diğer indekslerde taranır bir dergi seviyesine çıkarma yönünde doğru stratejilerle yoğun bir şekilde çalışmalarımız devam etmektedir. Ayrıca, bu güne kadar derginin sürdürülebilirliğin sağlanmasında katkısı olan tüm Editörlerimize, Editör Kurulu, Danışma Kurulu ve Yayın Kurulu Üyelerimize, tüm hakemlerimize, yazarlarımıza ve bizleri takip eden, atıf veren, görüş ve önerilerini sunan tüm meslektaşlarımıza teşekkür ediyor ve tüm ilgililerin ortaya koyduğumuz hedeflerimizi gerçekleştirmemizde değerli destekleriyle yanımızda olacağına inanıyoruz.

Dergimizin yeni sayılarında görüşmek dileğiyle...

Prof. Dr. Üzeyir AYDIN
Baş Editör